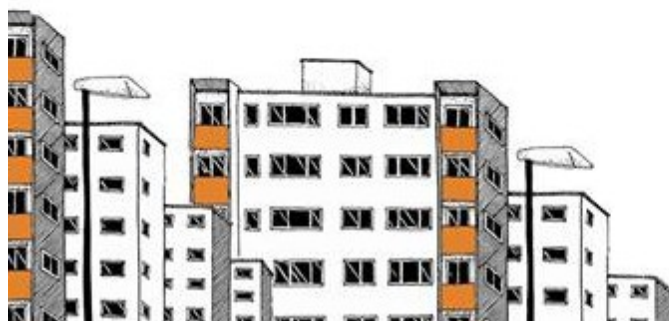

**Asylrätt 2014:
Vad tycker svenska partier om våra krav?**

Innehållsförteckning

Introduktion.....	3
Partiernas kommentarer på Asylrätt 2014:s krav.....	4
Krav 1: Sverige ska vara bundet att följa FN:s riktlinjer och aldrig mer utvisa någon till tortyr och förföljelse.....	4
Krav 2: Synnerligen ömmande omständigheter ska ersättas med särskilt ömmande omständigheter.....	4
Krav 3: Sverige ska omedelbart upphöra med alla överföringar enligt Dublinförordningen och regeringen ska verka för dess avskaffande.....	5
Krav 4: Bevisbördan ska flyttas från den asylsökande till Migrationsverket.....	6
Partiernas flyktingpolitiska prioriteringar i dagsläget och eventuella önskemål om asylrättsliga förändringar.....	8
CENTERPARTIET	8
MILJÖPARTIET.....	8
FEMINISTISKT INITIATIV	9
KRISTDEMOKRATERNA	9
PIRATPARTIET	10
SOCIALDEMOKRATERNA.....	10
VÄNSTERPARTIET	10
Slutkommentarer från Asylrätt 2014.....	11
Bilaga (1)	13
Krav 1: Sverige ska vara bundet att följa FN:s riktlinjer och aldrig mer utvisa någon till tortyr och förföljelse.....	13
Krav 2: Synnerligen ömmande omständigheter ska ersättas med särskilt ömmande omständigheter.....	15
Krav 3: Sverige ska omedelbart upphöra med alla överföringar enligt Dublinförordningen och regeringen ska verka för dess avskaffande.....	16
Krav 4: Bevisbördan ska flyttas från den asylsökande till Migrationsverket.....	17
Källförteckning och vidare läsning.....	19
Bilaga (2).....	21
ENKÄTFRÅGOR:	21

Introduktion

Kampanjen Asylrätt 2014 lanserades av nätverket Ingen Människa Illegal – Göteborg i december 2012. Sedan dess har ytterligare lokalgrupper bildats i Malmö, Stockholm och Gävle. Inför riksdagsvalet i september 2014 driver vi fyra krav på förbättringar av svensk asylrätt vilka kortfattat är att:

- Sverige ska vara bundet att följa FN:s riktlinjer och aldrig mer utvisa någon till tortyr och förföljelse.
- Synnerligen ömmande omständigheter ersätts med särskilt ömmande omständigheter.
- Överföringar enligt Dublinförordningen stoppas samt att regeringen verkar för dess avskaffande.
- Bevisbördan ska flyttas från den asylsökande till Migrationsverket.

I Bilaga (1) finns en närmare motivering och presentation av kraven.

I skrivande stund (2014.06.30) har 4493 privatpersoner samt cirka 80 föreningar, partier och organisationer ställt sig bakom våra krav. Detta har gett oss en bra plattform för vårt fortsatta opinionsbildande arbete inför riksdagsvalet. Genom en enkät som skickades ut till samtliga svenska partier den 28 maj 2014 bad vi partiernas migrationspolitiska talespersoner, att kommentera våra krav och ge sina partiets synpunkter på dem. Endast Folkpartiet, Moderaterna och Sverigedemokraterna valde att inte svara på enkäten. Med denna rapport presenterar vi en sammanställning av övriga partiets svar och kommentarer (Socialdemokraterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna, Feministiskt initiativ, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Piratpartiet). I ett avslutande stycke kommenterar Asylrätt 2014 sammanställningen av de inkomna svaren.

Partiernas kommentarer på Asylrätt 2014:s krav

Formuleringarna i partiernas egna svar har så långt det har varit möjligt bevarats. Vissa stycken har dock sammanförts eller arbetats om något för att göra texten lättare att läsa.

Krav 1: Sverige ska vara bundet att följa FN:s riktlinjer och aldrig mer utvisa någon till tortyr och förföljelse.

Samtliga svarande partier ställer sig bakom detta krav. Socialdemokraterna skriver att Migrationsverkets medicinska utredningar vid misstanke om tortyr måste följa tydliga rutiner så att utredningarna blir grundligt utförda.

Miljöpartiet hänvisar till att det är en bindande regel redan idag men skriver att det krävs ytterligare insatser för att se till att det säkerställs i praktiken. Miljöpartiet har flera förslag på åtgärder för att stärka asylrätten under kommande mandatperiod. De vill till exempel tydliggöra begreppen ”inre väpnad konflikt” och ”svåra inre motsättningar” i syfte att göra dem mindre restriktiva och lättare att tillämpa. De vill också stärka asylrätten för HBTQ-personer genom att ändra lagen så att HBTQ-personer inte får utvisas till länder där deras sexuella läggning eller könsuttryck är kriminaliserat.

Vänsterpartiet skriver att de vill genomföra en rad förändringar för en solidarisk, human och rättssäker svensk asylpolitik. Detta för att Sverige idag skickar tillbaka människor som söker asyl trots att de riskerar förföljelse och ibland till och med tortyr i sitt hemland. Sverige avvisar också människor till länder där det råder väpnad konflikt. Det är två saker Vänsterpartiet vill sätta stopp för.

Feministiskt initiativ verkar för att ingen ska kunna utvisas överhuvudtaget. Mest akut är enligt Feministiskt initiativ att omedelbart stoppa alla utvisningar av personer som sökt asyl, personer som på något sätt kan drabbas av förföljelse, trakasserier, naturkatastrofer, tortyr eller död. Asylsökande ska inte heller kunna utvisas med hänvisning till internflykt inom landet, eller deporteras till andra europeiska länder.

Krav 2: Synnerligen ömmande omständigheter ska ersättas med särskilt ömmande omständigheter.

Av de partier som svarat är endast Kristdemokraterna emot att särskilt ömmande omständigheter ska omfatta alla. Kristdemokraterna ställer sig dock bakom den förändring i lagen som träder i kraft den 1 juli i år. Genom denna kommer barns asylansökningar att bedömas utifrån lagrummet särskilt ömmande omständigheter.

Miljöpartiet, som tillsammans med regeringspartierna har arbetat fram förändringen i lagen, säger att en prioriterad fråga inför den kommande mandatperioden är att "särskilt ömmande omständigheter" ska gälla även för vuxna. Miljöpartiet vill även att anknytning och hälsa ska väga tyngre som skäl för uppehållstillstånd än vad de gör idag.

Feministiskt initiativ ställer sig bakom kravet och hoppas det kan leda till att fler får uppehållstillstånd. Feministiskt initiativ verkar även för att förföljelse på grund av kön, sexuell läggning och könsuttryck ska vara asylgrundande skäl och att detta konsekvent efterlevs såväl i lagstiftning som i dess tillämpning.

Vänsterpartiet hoppas bland annat att en förändring i lagen till "särskilt ömmande omständigheter" ska förhindra avvísningar av svårt sjuka gamla utan anhöriga i hemlandet. Vänsterpartiet anger också att de vill se över tillämpningen av lagstiftningen om uppehållstillstånd vid förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning så att kvinnors och HBT-personers asylskäl får den tyngd de bör ha.

Krav 3: Sverige ska omedelbart upphöra med alla överföringar enligt Dublinförordningen och regeringen ska verka för dess avskaffande.

Det råder större oenighet om det här kravet bland de svarande partierna. Centerpartiet ställer sig inte bakom kravet. Miljöpartiet anser att Dublinförordningen innebär allvarliga inskränkningar i individens rätt att söka asyl och snedfördelar ansvaret för asylprövning mellan EU:s medlemsländer. Det får till följd att medlemsländerna genom dåliga mottagningsförhållanden och fysiska hinder försöker avskräcka eller helt stoppa människor från att söka sig dit. Därför vill Miljöpartiet att Dublinförordningen ska reformeras så att den asylsökande själv kan välja vilket land personen ska söka asyl i. Såväl EU-parlamentet som den svenska regeringen måste vara pådrivande i detta arbete. Miljöpartiet ställer sig dock inte uttryckligen bakom detta krav.

Socialdemokraterna ställer sig inte heller bakom kravet. De vill dock utveckla och förbättra Dublinsamarbetet för att skydda familjers sammanhållning, garantera rättssäkerheten samt värna mänskliga rättigheter. Socialdemokraternas uppfattning är att det enligt Dublinförordningen ska gå att tillfälligt upphöra med överföringar samt att fokus framöver också sätts på mottagandet vid överföringar.

Kristdemokraterna ställer sig inte heller bakom vårt krav. Partiet vill emellertid undanta ensamkommande barn från Dublinförordningen när risken finns för att deras rättigheter, vid ett återsändande, kommer att kränkas. Kristdemokraterna vill att Sverige ska verka för att ett sådant undantag även införs på EU-nivå (Enligt ett beslut från EU-domstolen i juli 2013 undantas

ensamkommande barn redan från Dublinförordningen, reds.anm.) Därtill vill Kristdemokraterna att Sverige ska verka för att EU vidtar kraftiga åtgärder för att rätta till de missförhållanden som råder i asylmottagandet i vissa Medelhavsländer.

Feministiskt initiativ driver frågan om att Dublinförordningen ska avskaffas skyndsamt, och att överföringar omedelbart måste upphöra. Samtliga deportationer ska upphöra. Piratpartiet kräver att personer ska kunna söka asyl i det land de befinner sig i även om de varit i ett annat land tidigare. Med dagens flyktingtryck mot EU:s sydligaste medlemsländer tycker Piratpartiet inte bara att Dublinförordningen är humanitärt orimlig, möjligheten att tillämpa den har också havererat.

Vänsterpartiet ställer sig bakom kravet. Partiet menar att det bara finns ett effektivt och humant sätt att komma tillrätta med alla negativa konsekvenser av Dublinförordningen. Att upphäva förordningen och låta den asylsökande själv välja vilket EU-land hen vill söka asyl i. Då försvinner samtliga problem som förordningen ger upphov till. Idag riskerar asylsökande att avvisas från ett EU-land där asyl med största sannolikhet skulle ha beviljats till ett annat medlemsland med mycket mer restriktiv praxis. Förordningen innebär också att flyktingarna koncentreras till frontstater, som Grekland och Italien med extremt restriktiv asyllagsstiftning.

Krav 4: Bevisbördan ska flyttas från den asylsökande till Migrationsverket.

Även detta krav råder det oenighet om bland de svarande partierna. Centerpartiet står inte bakom kravet. Kristdemokraterna tycker att bevisbördan ska ligga hos den asylsökande. Men partiet vill ha lägre beviskrav för barn i utlänningslagen och därmed också för deras föräldrar.

Inte heller Socialdemokraterna ställer sig bakom detta krav. Partiet anser att alla asylsökande har rätt till en individuell och rättssäker prövning av asylskälen. Bevisbördan kan aldrig enbart ligga på varken den asylsökande eller Migrationsverket.

Miljöpartiet har inget sådant förslag och menar att det är svårt att flytta hela bevisbördan till Migrationsverket. Däremot är det viktigt att den asylsökande inte ställs inför orimliga beviskrav. Därför vill Miljöpartiet till exempel se över bestämmelsen om uppehållstillstånd för personer som riskerar allvarliga övergrepp på grund av ”svåra motsättningar” i ursprungslandet så att inte orimliga krav ställs på att personer som tillhör erkänt utsatta minoritetsgrupper ska bevisa att hotet mot dem är personligt riktat. Miljöpartiet understryker också vikten av att Migrationsverket och domstolarna använder sig av bevislätnadsregeln när den asylsökandes redogörelse är trovärdig och ingenting talar emot den, samt att den asylsökandes trovärdighet inte ifrågasätts bara för att hen inte kan presentera skriftlig bevisning.

Feministiskt initiativ ställer sig bakom kravet. Sverige ska efterleva de konventioner som ser till flyktingars och asylsökandes rättigheter, och rättssäkerheten ska fortsatt stärkas för flyktingar och asylsökande. Feministiskt initiativ menar att detta kräver ett införande av obligatoriska kurser i genusperspektiv, hbtq-frågor och antirasism för alla yrkeskategorier som arbetar med flyktingar; från Migrationsverkets personal, personal på flyktingförläggningar till polis och jurister inom rättsväsendet. För att Migrationsverket ska kunna bära bevisbördan på ett rättssäkert sätt anser Feministiskt initiativ även att det ska inrättas en oberoende delegation som bland annat ska avgöra om det råder inre väpnad konflikt eller svåra motsättningar eller inte i ett område.

Piratpartiet vill ha en betydligt generösare och mer humanitär flyktingpolitik. Partiet menar att Migrationsverket, som alla myndigheter, hela tiden ska utgå från den enskildes rätt och inte förutsätta att asylsökande ljuger. För att man ska få asyl måste man dock, enligt Piratpartiet, kunna förklara varför man behöver det - det kan inte vara statens uppgift att bevisa att någon som inte säger någonting inte har asylskäl.

Vänsterpartiet ställer sig bakom kravet, men menar att det måste undersökas hur det konkret kan genomföras.

Partiernas flyktingpolitiska prioriteringar i dagsläget och eventuella önskemål om asylrättsliga förändringar

I den här sektionen presenteras partiernas egna svar på frågorna: Vilka är dina och ditt partis flyktingpolitiska prioriteringar i dagsläget? Behöver Sverige genomföra några asylrättsliga förändringar?

CENTERPARTIET

Centerpartiet vill ha en generös och human flyktingpolitik. Vi vill korta handläggningstiderna för de asylsökande. Vi vill pröva möjligheten att söka asyl vid svenska ambassader.

MILJÖPARTIET

Miljöpartiet de gröna står för en politik där asylrätten ska stärkas, där anknytning och hälsa ska väga tyngre som skäl än vad de gör idag och där familjer lättare kan återförenas. Vi kommer alltid att arbeta för att stärka migranternas rättigheter och aldrig försvåra för människor att komma till Sverige. I samband med Miljöpartiets kongress i slutet av maj 2014 presenterade vi tio prioriterade migrationspolitiska förändringar som vi vill genomföra under nästa mandatperiod. Utöver de förslag som redan har nämnts i svaren ovan (stärkt asylrätt vid väpnad konflikt eller andra svåra motsättningar, stärkt asylrätt för HBTQ-personer och särskilt ömmande omständigheter för vuxna) så vill Miljöpartiet bland annat även:

- Verka för användandet av humanitära visum och införandet av asylvisum, det vill säga möjligheten att på en ambassad eller annan diplomatisk beskickning som tillhör ett EU-land ansöka om tillstånd att resa in i ett visst land i EU för att där kunna ansöka om asyl.
- Ändra bestämmelsen om verkställighetshinder så att utvisningsbeslut som inte har kunnat verkställas inom två år på grund av skäl som den asylsökande inte själv råår över, ska leda till permanent uppehållstillstånd. Därutöver ska muntliga uppgifter från en ambassad och/eller polisen om att en avvisning inte kan verkställas samt tidigare misslyckade försök att genomföra avvisningen kunna ligga till grund för uppehållstillstånd tidigare än så. Människor ska inte tvingas leva i limbo i Sverige.
- Avskaffa tvåårsregeln som innebär att personer som fått tillfälligt uppehållstillstånd genom kärleksinvandring först efter två år kan få permanent uppehållstillstånd om relationen består.

Tvåårsregeln är förödande för kvinnor och andra personer som utsätts för våld i sina relationer men inte vågar lämna med risk för att avvisas. Miljöpartiet vill avskaffa tvåårsregeln och istället ge permanenta uppehållstillstånd till de berörda.

- Återinföra bestämmelsen om ”sista länken”, det vill säga möjligheten för personer som inte har några andra anhöriga kvar i hemlandet att återförenas med släktingar i Sverige.
- Utvidga rätten till vård för asylsökande och papperslösa vuxna så att vård erbjuds i samma omfattning och på lika villkor som för bosatta personer.

FEMINISTISKT INITIATIV

Feministiskt initiativ vill skyndsamt införa allmän flyktingamnesti, avskaffa Dublinförordningen samt att Sverige upphör med sina deportationer.

Feministiskt initiativ vill skapa rättsliga möjligheter för människor att söka asyl på laglig väg i flyktlandet, genomresandeländer samt i Sverige. Fi vill också utöka antalet kvotflyktingar. Fi kommer att verka för att bryta Europas samordning av migrationspolitiken så länge asylrätten och FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna inte respekteras. Ingen ska behöva vistas längre än sex månader på en mottagningsenhet, och det ska inte vara tillåtet att sätta en flykting i förvar.

KRISTDEMOKRATERNA

- Kristdemokraterna vill att ”sista länken” återinförs och att detta förenas med ett försörjningskrav för anhöriga i den utvidgade familjen. Därmed kan gamla föräldrar med barn i Sverige få möjlighet att återförenas med sin familj. Vi vill även se att en sådan bestämmelse omfattar barn som fyllt 18 år. Det är bekymmersamt att familjer splittras då yngre syskon får stanna men äldre riskerar att inte få det.
- Kristdemokraterna vill att familjeåterförening ska omfatta adopterade barn såväl som biologiska. När det efter lång tid blev möjligt för exempelvis somaliska familjer som saknat giltiga identitetshandlingar att återförenas så utesluts fortfarande många familjer där det finns icke-biologiska barn. De familjerna ska kunna återförenas i sin helhet.

Fortsätta arbetet med att säkerställa att den som flytt på grund av förföljelse för sin tro eller sin sexuella läggning ges skydd. Kompetensförstärkning pågår men fortfarande finns exempel där

människor inte blir trodda eller hänvisas till att förneka sin person för att kunna leva i säkerhet.

PIRATPARTIET

Piratpartiet vill att EU ska sänka murarna mot omvärlden och ha en mer human och rättssäker politik. Vi vill att Sverige omedelbart slutar att skicka hbtq-flyktingar till länder där de riskerar förföljelse. Vi vill dessutom kunna ge en garanti om att handläggningstiden för uppehållstillstånd aldrig överskrider 12 månader.

SOCIALDEMOKRATERNA

Viktigast är att förändringen av särskilt ömmande omständigheter även ska kunna omfatta personer som har fyllt 18 år.

VÄNSTERPARTIET

Vänsterpartiet vill skapa en mänsklig och generös flyktingpolitik i Sverige och Europa. Alla ska ha möjlighet att söka skydd undan förföljelse och alla ska få sina asylskäl prövade på ett rättssäkert sätt. För att det ska bli verklighet måste EU släppa in dem som söker skydd så att de kan få sina asylskäl prövade. Så ser det inte ut i dag. I stället byggs murarna runt EU hela tiden allt högre och nästan alla legala möjligheter att ta sig till EU har täppts till. De som ändå lyckas ta sig hit får inte själva bestämma vilket land de ska söka asyl i. Sverige och övriga EU-länder kränker i dag systematiskt asylsökandes och flyktingars mänskliga rättigheter. För att ändra på det vill vi riva murarna runt EU och låta de asylsökande själva bestämma vilket land de vill söka asyl i. Dessutom krävs en rad ändringar i utlänningslagen för att säkerställa att skyddsbehövande och migranter får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och att de ges en rättvis och rättssäker prövning av skyddsskäl eller andra skäl för uppehållstillstånd.

Vi vill genomföra en rad förändringar för en solidarisk, human och rättssäker svensk asylpolitik. Ingen skall avvisas till länder där det råder väpnad konflikt. Tillämpningen av lagstiftningen om uppehållstillstånd vid förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning måste ses över så att kvinnors och HBT-personers asylskäl får den tyngd de bör ha. Begreppet ”synnerligen ömmande omständigheter” har tolkats mycket snävt och för att bryta denna inhumana praxis bör lagen ändras till att gälla ”särskilt ömmande omständigheter” för alla oavsett ålder. Detta bland annat för att förhindra avvisningar av svårt sjuka gamla utan anhöriga i hemlandet. Vi vill också åtgärda de allvarliga rättssäkerhetsbristerna i Migrationsverkets åldersbedömningar av barn.

Slutkommentarer från Asylrätt 2014

Den här rapporten har som mål att sprida information om svenska partiers position angående våra krav. Eftersom de tre partierna Moderaterna, Folkpartiet och Sverigedemokraterna valde att inte svara på enkäten som denna sammanställning är baserad på kan vi tyvärr inte presentera en fullständig översikt. Inför riksdagsvalet 2014 hoppas vi att rapporten ska kunna bistå både politiker och personer som på olika sätt arbetar med asylrättsliga frågor samt svenska medborgare som går till val i september.

Efter genomgången av de svarande partiernas positioner angående vårt första krav kan vi konstatera att det finns ett brett politiskt stöd för att Sverige ska följa FN:s riktlinjer och aldrig utvisa någon till tortyr eller förföljelse. Då Sverige redan förbundit sig att följa flera av dessa riktlinjer borde detta politiska ställningstagande redan vara en självklarhet. Som kontrast till detta är det emellertid av yttersta vikt att poängtera att Sverige i nuläget genomför deportationer som bryter mot dessa riktlinjer. Med stöd i det tydliga ställningstagande som de svarande partierna tar för detta krav uppmanar Asylrätt 2014 nu svenska partier att på allvar lyfta frågan om hur Sverige i framtiden ska kunna leva upp till FN:s riktlinjer.

Av de svarande partierna uppger endast Kristdemokraterna att de tycker det är tillräckligt att barns asylansökningar bedöms utifrån "särskilt ömmande omständigheter". Alla de andra svarande partierna tycker att även vuxna personers asylansökningar ska omfattas av detta lagrum. Socialdemokraterna anger det som sin högst prioriterade asylrättsligafråga. Precis som det föregående kravet kan Asylrätt 2014 konstatera att stödet för att "särskilt ömmande omständigheter" ska omfatta alla är starkt. Vi uppmanar svenska politiker att driva detta krav och vi kommer att göra vårt bästa att genom opinionsbildning realisera detta krav.

Beträffande Asylrätt 2014:s krav om att Sverige omedelbart ska upphöra med avvisningar enligt Dublinförordningen och att regeringen ska verka för dess avskaffande råder det delade meningar bland de svarande partierna. Bara Feministiskt initiativ och Vänsterpartiet svarar uttryckligen att de redan driver frågan i sin politik. Alla svarande partier uttrycker dock att det europeiska asylrättsliga systemet är i behov av någon sorts förändring. Asylrätt 2014 tolkar de svar vi har fått som att det går en tydlig skiljelinje mellan att å ena sidan vilja förändra det rådande systemet eller att å andra sidan vilja riva upp systemet för att i framtiden åstadkomma något nytt. Asylrätt 2014 välkomnar att de flesta svarande partier uppmärksammar att det finns problem med Dublinförordningen och det europeiska asylrättsliga systemet i stort. Vi anser dock inte att en

human flyktingpolitik kan åstadkommas inom ramen för Dublinförordningen. Med vetskapen om att förändringar på EU-nivå ofta är mer tidskrävande än på nationell nivå kräver vi därför att Sverige går i bräschen för utvecklingen av en human asylpolitik genom att omedelbart upphöra med överföringar enligt Dublinförordningen. Vi kräver också att den regering som tillträder efter riksdagsvalet i september driver frågan om Dublinförordningens avskaffande såväl i ministerrådet som i Europeiska rådet. Inför valet kommer Asylrätt 2014 att fortsätta med vårt opinionsbildande arbete för att lyfta denna fråga högt upp på den politiska dagordningen.

Precis som föregående krav är det bara Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ som uttryckligen ställer sig bakom kravet om att bevisbördan ska flyttas från den asylsökande till Migrationsverket. Flera av de andra partierna hänvisar emellertid till problem som de ser med dagens svenska asylrätt och den juridiska praxis som råder i samband med bedömningar av asylansökningar. De flesta uppger även hur de vill att dessa ska förändras i framtiden. Asylrätt 2014 välkomnar även här den medvetenhet som de flesta av de svarande partierna visar om att det finns behov av asylrättsliga förändringar i Sverige, i synnerhet gällande den misstro som ofta präglar trovärdighetsbedömningar av asylsökande personer. Med utgångspunkt i den misstro som många asylsökande möter hos Migrationsverket och från svenskt rättsväsende anser Asylrätt 2014 att den huvudsakliga bevisbördan i framtiden måste ligga på Migrationsverket. Idag utsätts människor som söker skydd i Sverige för en enorm press då det ofta är omöjligt att skaffa fram juridiskt hållbara bevis för anledningen till att de söker asyl.

De flyktingpolitiska prioriteringar som de svarande partierna har definierat pekar på en genuin vilja hos samtliga att åstadkomma förändring i svensk asylrätt. Asylrätt 2014 ser med tillförsikt fram emot den kommande mandatperioden där vi, baserat på den breda politiska uppslutning som enligt denna undersökning verkar finnas, förväntar oss att våra två första krav får gehör omgående. De svarande partiernas prioriteringar för svensk flyktingpolitik är förvisso inte helt desamma. Men deras gemensamma medvetenhet om behoven av att förändra den rådande asylpolitiken gör ändå att Asylrätt 2014 har stor tilltro till att vi på sikt kommer att kunna åstadkomma en human svensk flyktingpolitik, där samtliga våra krav har fått tydligt genomslag i politiken.

Bilaga (1)

Denna bilaga innehåller en närmare motivering av kampanjens krav, tagen från vår plattform på hemsidan.

Krav 1: Sverige ska vara bundet att följa FN:s riktlinjer och aldrig mer utvisa någon till tortyr och förföljelse.

Sverige ska vara en fristad för människor som tvingats fly från sina länder på grund av tortyr eller förföljelse. Rätten till asyl står inskriven i FN:s deklaration för mänskliga rättigheter. Svenska staten är skyldig att se till att dess representanter handlar i enlighet med FN:s flyktingkonvention, Europeiska konventionen för mänskliga rättigheter samt FN:s konvention mot tortyr och på det sättet förhindrar att mänskliga rättigheter kränks. Trots detta görs upprepade avsteg från dessa konventioners principer då människor som flytt på grund av tortyr, förföljelse eller "fel" sexuell läggning nekats asyl.

Sverige har i upprepade fall brutit mot internationella konventioner för mänskliga rättigheter. Hela 20 gånger har Sverige fällts för att ha behandlat enskilda asylärenden i strid med FN:s tortyrkonvention, fler gånger än något annat land[5]. Kritiken mot Sverige är likartad i de olika ärendena; den asylsökandes berättelse har inte bedömts vara trovärdig. Istället för att se till läkarintyg som tyder på tortyr och internationella rapporter om mänskliga rättigheter har vikten lagts vid trovärdighetsbedömningen av individen. Enligt FN-kommittén får inte enskilda motsägelser användas för att ifrågasätta hela berättelsen, då en person som upplevt tortyr inte kan väntas ge en helt sammanhängande och detaljerad redogörelse av händelseförloppet. I en rapport från FN:s flyktingorgan UNHCR från år 2011, angående kvalitén i svensk asylprövning, framkommer dessutom att en tortyrutredning genomförts i endast ett av de beslut som granskats. Detta trots att Migrationsverket har ett särskilt utredningsansvar när det handlar om tortyroffer. Enligt internationell folkrätt och svensk lagstiftning är rätten att få skydd från tortyr okränkbar. Sverige har trots detta i upprepade fall misslyckats med att ge detta skydd. Den svenska flyktingpolitiken måste garantera att ingen utvisas till tortyr.

FN och UNHCR har vid ett flertal tillfällen kritiserat Sverige för utvisningar av asylsökande till Irak då de utvisade riskerar fängelse, tortyr eller dödsstraff. FN:s flyktingkommissariat menar att utvisningarna "riskerar irakiernas liv" och UNHCR:s riktlinjer säger att man ska vara mycket försiktig med att skicka tillbaka människor till alla delar av landet[1]. Det irakiska parlamentet har uttalat att landet bör vägra ta emot tvångsutvisade då den irakiska staten inte kan garantera deras

säkerhet. Trots detta fortsätter Sverige att tvångsdeportera irakier i strid mot både UNHCR:s riktlinjer och internationell rätt.

Sverige har kritiserats av FN:s kommitté för mänskliga rättigheter angående utvisningar av HBTQ-personer och behandlingen av deras asylärenden[2]. Asylsökande HBTQ-personer misstros ofta då de anger sexuell läggning som asylskäl "för sent" i asylprocessen. Enligt FN-kommittén är det förståeligt att sexuell läggning inte alltid anges som asylskäl från början, både med hänsyn till stigma förknippat med att vara HBTQ-person och på grund av bristande information om sexuell läggning som asylskäl[3]. Enligt FN är därför svenska myndigheters bemötande ett brott mot konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter[2]. Att utvisa människor till länder där homosexualitet är straffbart eller där HBTQ-personer riskerar förföljelse är både inhumant och strider mot de FN-konventioner Sverige har skrivit under. Sverige har en internationellt sett snäv trovärdighetsbedömning enligt UNHCR.

För att undvika att ovanstående exempel upprepas och att asylsökandes rättigheter kränks ytterligare måste Sverige ta FN:s kritik på allvar. Vi föreslår en grundlig satsning på utbildning och kompetenshöjning. Satsningen bör bland annat leda till att UNHCR:s riktlinjer förmedlas till och diskuteras av beslutsfattande tjänstepersoner i samband med obligatoriska utbildningsprojekt. Satsningen bör också fokusera på en förbättring av Migrationsverkets arbete med landinformation då den i dagsläget är bristfällig. För att en sådan utbildningsatsning ska hålla önskvärd nivå bör man använda sig av extern kompetens, som forskare, sakkunniga på relevanta organisationer o.s.v. Det uttalade målet måste vara att garantera alla asylsökande en rättssäker prövning, i enlighet med UNHCR:s riktlinjer. Sverige måste kunna garantera att inga fler asylsökande utvisas till länder där de riskerar att utsättas för hot, tortyr eller förföljelse. I det fall detta, trots utbildningsinsatser och kompetenshöjning, ändå skulle hända igen, måste det dessutom leda till påföljder av något slag och insatser så att det inte upprepas.

Sverige har skrivit under FN:s flyktingkonvention, FN:s konvention mot tortyr, och ska följa deklARATIONEN för mänskliga rättigheter, men de efterföljs inte och Sverige kritiseras gång på gång för detta. Kritiken har hittills inte lett till några verkliga förändringar. De fel som begås måste granskas, korrigeras och följas upp. Det enskilda fallet kan inte isoleras som ett unikt misstag utan måste granskas och behandlas i relation till den kritik Sverige fått emotta från FN. Det handlar om ett systemfel där Migrationsverkets, enligt UNHCR internationellt sett, snäva trovärdighetsbedömning är ett generellt problem. En noggrann individuell prövning av asylskäl får inte innebära att en orimlig bevisbörda läggs hos den enskilde asylsökande. Rätten till asyl är

okränkbar och Sverige måste enligt sina internationella åtaganden ge människor som flytt en fristad. Svenska myndigheter ska inte få fortsätta kränka mänskliga rättigheter i sina asylprövningar.

Krav 2: Synnerligen ömmande omständigheter ska ersättas med särskilt ömmande omständigheter.

I dag kan den som söker asyl i Sverige få uppehållstillstånd antingen på grund av skyddsbehov eller på grund av synnerligen ömmande omständigheter. Skyddsbehov innefattar asyl på grund av skydd från väpnad konflikt, tortyr, förföljelse eller naturkatastrof. Synnerligen ömmande omständigheter innebär att uppehållstillstånd kan ges för sjukdom, psykisk ohälsa eller anknytningstid till Sverige. I rättsliga sammanhang har synnerligen ömmande omständigheter visat sig vara ett mycket snävt begrepp då uttrycket synnerligen tolkas extremt restriktivt. Vi anser att denna praxis måste brytas genom en begreppsändring. En begreppsändring får dock inte påverka rätten till asyl på grund av skyddsbehov, vilket var fallet innan år 2006.

Innan den nuvarande utlänningslagen som infördes år 2006 användes istället begreppet *humanitära skäl*. Många fler människor fick uppehållstillstånd av humanitära skäl men det berodde snarare på att Sverige var anmärkningsvärt dåliga på att ge status som flykting eller skyddsbehövande till asylsökande. Humanitära skäl användes nästan uteslutande för att flyktingars skyddsbehov inte erkändes. Även under denna tid var det mycket få som fick uppehållstillstånd på grund av sjukdom, psykisk ohälsa eller anknytningstid till Sverige.

I nuläget ges väldigt få uppehållstillstånd, av de som beviljades permanent uppehållstillstånd år 2012 fick endast ca 8% (1328 personer) det på grund av synnerligen ömmande omständigheter^[4]. Få svårt traumatiserade samt fysiskt eller psykiskt sjuka människor får stanna i Sverige. De utvisas istället med hänvisning till hemlandets sjukvård. I en sådan bedömning tas ingen hänsyn till att många inte har praktisk tillgång till den vården, antingen av kostnadsskäl eller för att de tillhör en diskriminerad grupp.

Hösten år 2011 väcktes debatten kring synnerligen ömmande omständigheter i samband med att Sverige ville utvisa 91-åriga demenssjuka Ganna till Ukraina där hon saknade anhöriga. Flera av riksdagspartierna menar att det behövs en förändring av synnerligen ömmande omständigheter då begreppet tolkas alldeles för restriktivt. Vi anser att det måste bli lättare att få uppehållstillstånd av skäl som rör sjukdom, psykisk ohälsa, anknytning samt tiden en person levt som papperslös i Sverige. Vi vill att Migrationsverket tar hänsyn till människors praktiska och ekonomiska möjligheter att få vård i hemlandet vid sjukdom. Det är inte okej att utvisa traumatiserade barn eller

människor som är svårt sjuka. Det är inte heller okej att utvisa människor som lever sina liv och har en stor del av sin historia i Sverige. Ett mer inkluderande begrepp skulle öppna upp för en mindre restriktiv bedömning.

Krav 3: Sverige ska omedelbart upphöra med alla överföringar enligt Dublinförordningen och regeringen ska verka för dess avskaffande.

Enligt Dublinförordningen måste asyl sökas i det EU-land där en person haft sin första myndighetskontakt. Dublinförordningen bygger på att den asylsökandes ärende behandlas på ett likvärdigt och rättssäkert sätt oberoende av vilket land ansökan görs i. I praktiken skiljer sig dock både lagstiftning och den praktiska behandlingen av asylsökande stort från land till land. Organisationen ECRE (the European Council on Refugees and Exiles) har jämfört att söka asyl i Europa med ett lotteri, då det gäller att ha tur och få sin ansökan prövad i rätt land.

Dublinförordningen motverkar en jämn fördelning av asylsökande mellan EU:s länder och ökar pressen på länderna vid EU:s yttre gränser, vilket gör situationen extremt svår för människor som flyr till Europa för att söka skydd. Länder i södra Europa, bland annat Italien, Grekland och Malta, tar på grund av sitt geografiska läge emot en stor del av antalet flyktingar som kommer till EU. Dessa länder tillhör de medlemsstater som har de svagaste och mest sårbara asylsystemen. Enligt EU:s kommissionär för mänskliga rättigheter är dessa länder oförmögna att ge skydd då antalet asylsökande överstiger deras förmåga. Situationen i flera av länderna vid EU:s yttre gränser är därför ohållbar. Tusentals asylsökande tvingas bo på gatan eller i tältläger. Få har möjlighet att få arbete alternativt måste ta rättighetslösa och farliga svartjobb. På grund av stora problem med undermåliga bostäder, svårigheter att få arbete, polisbrutalitet samt bristande rättssäkerhet i asylprövningar tvingas många fly en andra gång. Har den asylsökande tidigare registrerats i ett annat EU-land återsänds de oftast, helt i enlighet med Dublinförordningen. Systemet får således förödande konsekvenser för enskilda personer som är i behov av skydd. Sverige bryter även mot FN:s barnkonvention eftersom många ensamkommande flyktingbarn överförs enligt Dublinförordningen. Barnens rättigheter kan ofta inte tillgodoses i de hårt belastade sydeuropeiska länderna som de utvisas till, och de blir extra utsatta utan vårdnadshavare.

Under den process då den asylsökande väntar på beslutet angående vilket land asylprövningen ska göras i lämnas personen i en osäker väntan, ofta separerad från sin familj. Enligt FN:s flyktingorgan UNHCR har respekten för den asylsökandes rättigheter i "dublinfall" ofta varit så bristande att UNHCR avråder från att återsända asylsökande till vissa länder, speciellt i södra EU. Kan ett land inte garantera en rättvis asylprövning ska den asylsökande inte sändas tillbaka dit. Enligt artikel 3.2

i Dublinförordningen får en medlemsstat pröva en asylansökan även om en annan medlemsstat tidigare tagit på sig ansvaret. Det är inte obligatoriskt att överföra asylsökande till det land där de haft sin första myndighetskontakt eller först anlant till utan i enskilda fall kan en bedömning att avstå från detta göras. Sverige har således möjligheten att göra undantag från förordningens princip om första land och på egen hand pröva asylansökningar.

Under 2013 har EU-parlamentet, EU-kommissionen och Europeiska rådet förhandlat om en ny Dublinförordning. Syftet med förhandlingarna är att harmonisera det europeiska asylsystemet och ett gemensamt asylsystem kommer att införas från hösten 2015. Dublinförordningen kommer att uppdateras med bestämmelsen att asylsökande inte får skickas till länder där de riskerar att utsättas för förnedrande eller omänsklig behandling.

Grundprincipen om första land kommer dock att finnas kvar. Dublinförordningen är i nuläget inte utformad så att ansvaret för asylsökande är rättvist fördelat mellan EU:s medlemsstater. Den är dessutom baserad på det falska antagandet att alla medlemsstater behandlar asylärenden på ett likvärdigt sätt. Att hålla fast vid Dublinförordningens grundprincip om första land kommer att medföra fortsatt rättsosäkerhet. Ett enda kriterium bör därför styra; den asylsökandes eget val av asylland inom EU. Även FN:s flyktingkommissariat har gett uttryck för att man skulle föredra att Dublinförordningens principer hade ersatts med att den asylsökandes eget val av asylland ska vara avgörande. En annan konsekvens av förordningen är enligt ECRE att integrationsprocesser försvåras då människor ofta tvingas söka asyl i ett land dit de inte har någon egentlig anknytning.

Vi vill se en europeisk asylpolitik som låter asylsökande själva välja i vilket land de vill söka asyl, för att på så vis kunna skapa sig ett värdigt liv och möjliggöra återföreningar med närstående. Dublinförordningens regler bidrar till att flyktingars säkerhet samt den okränkbara rätten till en rättvis och likvärdig asylprocess inte kan garanteras.

Krav 4: Bevisbördan ska flyttas från den asylsökande till Migrationsverket.

I dag bygger hela asylprocessen på en konstant misstro mot den asylsökande och på att bevisbördan ligger på den som söker asyl. Detta innebär en enorm belastning på den asylsökande som förutom att bevisa det som den har varit med om i sitt forna hemland också måste bevisa att den kommer utsättas för detta igen. Få personer som förföljer, torterar eller förtrycker brukar lämna ett intyg på att detta kommer upprepas vilket innebär att det är en nästintill omöjlig uppgift för den asylsökande att bevisa detta.

År 2010 fälldes Sverige av Europadomstolen i ett asylmål vilket sedan blev vägledande för samtliga länder i EU. Domen handlade om att bevisbördan i asylprocessen hos personer som varit med om tortyr aldrig ska ligga enbart på den asylsökande. Trots domen från Europadomstolen år 2010 som slår fast att detta inte får ske och en bekräftande dom från Migrationsöverdomstolen i januari år 2012 så tycks situationen ännu inte ha förändrats. Många juridiska ombud menar att Migrationsverket fortsätter lägga all bevisbörda på den asylsökande som utsatts för tortyr. Många asylsökande vittnar också om en attityd från Migrationsverkets sida som bygger på misstro och misstänksamhet. Detta gör det inte lättare att få sina rättigheter tillgodosedda.

I övrig rättspraxis anses en persons historia trovärdig tills motsatsen har bevisats. I asylprocessen tycks det fungera tvärtom. För asylsökande som har flytt sitt hemland på grund av förföljelser med anledning av sin sexuella läggning eller könsidentitet kan bevisbördan vara extra problematisk då personen måste bevisa att den är hbtq-person och sin situation i hemlandet. Detta kan göra att Migrationsverket lägger stereotypa förväntningar på personen hur en hbtq- person är och lever.

Rätten till trygghet och skydd är en mänsklig rättighet som ska gälla alla oavsett härkomst. Detta kan aldrig kompromissas med. En person som flytt från sitt hemland ska aldrig behöva utsättas för misstro och ska inte avkrävas orimliga bevis för sin rätt till asyl.

Källförteckning och vidare läsning

¹UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Iraq <http://www.unhcr.org/refworld/country,,UNHCR,,IRQ,,4fc77d522,0.html>

²"FN-kommitté riktar allvarlig kritik mot Sverige" RFSL NYTT OM HBT-FLYKTINGAR Nr 3/2011 http://www.rfsl.se/public/Nytt_om_3_2011.pdf

³Guidelines on international protection <http://www.unhcr.org/3d58de2da.html>

⁴Migrationsverkets årsredovisning för 2012

<http://www.migrationsverket.se/download/18.43648b4513b902d4269732b/%C3%85rsredovisning+2012.pdf>

⁵The United Nations Human Rights Treaties

<http://www.bayefsky.com/docs.php/area/jurisprudence/treaty/cat/opt/0/node/5/type/all>

"The 'Dublin Regulation' undermines refugee rights" [http://www.sanna-](http://www.sanna-ord.se/asylnytt/arkiv/eu/dublin_info.html#10092764)

[ord.se/asylnytt/arkiv/eu/dublin_info.html#10092764](http://www.unhcr.org/4a9d13d59.html)

<http://www.unhcr.org/4a9d13d59.html>

<http://www.unhcr.org/pages/4a02d9346.html>

<http://www.guardian.co.uk/world/2011/oct/07/dublin-regulation-european-asylum-seekers>

<http://brytatystnaden.blogspot.se/2010/11/kampen-mot-dublin-och-segern.html>

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1637&artikel=5098837>

<http://www.ecre.org/topics/areas-of-work/protection-in-europe/10-dublin-regulation.html>

Vestin, Sanna. "Hur kan Sverige vara både bäst och värst?"

<http://www.flyktingbloggen.org/2012/04/hur-kan-sverige-vara-bast-och-varst/>

Liv Feijen & Emelia Frennmark "Kvalitet i svensk asylprövning - En studie av Migrationsverkets utredning av och beslut om internationellt skydd" UNHCR i samband med Migrationsverket. 2011

http://www.unhcr.se/fileadmin/user_upload/PDFdocuments/Studies-reports/QI-rapport-110909.pdf

"Asylprövningen vid flyktingskap på grund av sexuell läggning - En analys av riskprövningen och möjligheten till skydd i hemlandet" Aino Gröndahl. RFSL. 2012 <http://www.rfsl.se/?p=6119>

Flykting- och migrationspolitiken, Motion till riksdagen 2011/12:Sf241 av Christina Höj Larsen

mfl.(V) http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Forslag/Motioner/Flykting--och-migrationspoliti_GZ02Sf241/

<http://www.aftonbladet.se/kultur/article15330184.ab>

http://www.svd.se/nyheter/inrikes/migrationsverket-avvisar-fn-kritiken-om-irakierna_4966105.svd

<http://nyheter24.se/nyheter/inrikes/627239-migrationsverket-kritiserat-kan-bli-fel-med-svenska-glasogon>

<http://hd.se/skane/2011/11/02/dodad-efter-utvisning-till-irak/>

<http://www.sanna-ord.se/asylnytt/praxis/2010-01.html#10031531>

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article13675929.ab>

<http://www.vansterpartiet.se/satt-barnen-i-framsta-rummet/>

<http://riksdagsgrupp.mpbloggar.se/tag/synnerligen-ommande-omstandigheter/>

<http://www.flyktingbloggen.org/2011/04/sverige-bryter-systematiskt-mot-tortyrforbudet-i-europakonventionen-%E2%80%93-regeringen-valjer-att-forhalla-sig-passiv/>

<http://www.flyktingbloggen.org/2012/04/rapport-fran-fristadsfondens-mote-med-mikael-ribbenvik/>

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=5154116>

<http://www.sanna-ord.se/asylnytt/praxis/2010-01.html#10031531>

<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=26935>

<http://www.migrationsverket.se/info/5940.html>

<http://ajour.se/gastinlagg-tobias-billstrom-maste-ta-ansvar-for-migrationsverkets-felaktiga-bedomningar/>

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article14526195.ab>

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/docs/ceas-fact-sheets/ceas_factsheet_en.pdf

<http://www.farr.se/index.php/lag-a-praxis/aktuellt/574-nya-besked-om-ensamkommande-barn-och-dublin>

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=5557147>

<http://www.farr.se/index.php/aktuellt-a-press/nyheter/515-lagandring-for-barn-far-ros-och-ris>

<http://www.svt.se/nyheter/sverige/regeringen-och-miljopartiet-overens-om-flyktingpolitik-for-barn>

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=3993&artikel=5502033>

Bilaga (2)

ENKÄTFRÅGOR:

1) Vad tycker du om våra respektive krav? Kommentera gärna efter varje krav.

Sverige ska vara bundet att följa FN:s riktlinjer och aldrig mer utvisa någon till tortyr och förföljelse.

Kommentar:

Synnerligen ömmande omständigheter ska ersättas med särskilt ömmande omständigheter.

Kommentar:

Överföringar enligt Dublinförordningen ska stoppas samt regeringen verka för dess avskaffande.

Kommentar:

Bevisbördan ska flyttas från den asylsökande till Migrationsverket.

Kommentar:

2) Vilka är dina och ditt partis flyktingpolitiska prioriteringar i dagsläget? Behöver Sverige genomföra några asyrlättsliga förändringar?